

YÖNETMELİK

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan:

**YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ BELGELENDİRİLMESİ
VE DESTEKLENMESİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK****BİRİNCİ BÖLÜM****Genel Hükümler****Amaç ve kapsam**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik enerjisi üretiminin teşvik edilmesi amacıyla; üretim lisansı sahibi tüzel kişilere yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri için Yenilenebilir Enerji Kaynak Belgesi verilmesi ile 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun kapsamında işletilecek YEK Destekleme Mekanizmasının kuruluşu ve işleyişini düzenlemek amacıyla kamu tüzel kişilerinin görev ve yetkileri ile ilgili gerçek ve tüzel kişilerin hak ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanununun 5, 6, 6/A, 6/B ve 11 inci maddeleri ile 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 14 üncü maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Biyokütle: Organik atıkların yanı sıra bitkisel yağ atıkları, tarımsal hasat artıkları dâhil olmak üzere, tarım ve orman ürünlerinden ve bu ürünlerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan yan ürünlerden elde edilen kaynakları,

b) Bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynakları: Rüzgâr, güneş, jeotermal, biyokütle,biyokütleden elde edilen gaz (çöp gazı dâhil), dalga, akıntı enerjisi ve gel-git ile kanal veya nehir tipi veya rezervuar alanı on beş kilometrekarenin altında olan veya pompaj depolamalı hidroelektrik üretim tesisi kurulmasına uygun elektrik enerjisi üretim kaynaklarını,

c) Çöp gazı: Çöp dâhil diğer atıklardan enerji elde edilmesi amacıyla üretilen gazı,

ç) Fatura dönemi: Dengeleme ve uzlaştırma işlemlerini düzenleyen ilgili mevzuat ile belirlenen fatura dönemini,

d) Hibrit tesis: En az birisi bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarından olmak üzere iki veya daha fazla enerji kaynağını kullanarak elektrik enerjisi üreten tesisi,

e) İlgili mevzuat: Elektrik piyasasına ilişkin kanun, yönetmelik, tebliğ, genelge ve Kurul kararlarını,

f) Jeotermal kaynak: Yer kabuğundaki doğal ısı nedeniyle sıcaklığı sürekli olarak bölgesel atmosferik ortalama sıcaklığın üzerinde olan, erimiş madde ve gaz içerebilen doğal su, buhar ve gazlar ile kızgın kuru kayalardan elde edilen su, buhar ve gazları,

g) Kanun: 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununu,

ğ) Kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programı (KGÜP): Bir uzlaştırmaya esas veri-şekil biriminin bağlı olduğu dengeden sorumlu tarafın yükümlülüklerine ve gün öncesi piyasası sonucuna bağlı olarak bir sonraki güne ilişkin gerçekleştirmeyi öngördüğü ve sistem

işletmecisine dengeleme güç piyasasının başlangıcında bildirdiği üretim ya da tüketim değerlerini,

h) Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,

ı) LÜY: Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmeliği,

i) Muafiyetli üretim miktarı: Her bir görevli tedarik şirketinin kendi bölgesinde, lisanssız üretim kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olarak üretilip sisteme verilen ihtiyaç fazlası elektrik enerjisi miktarını,

j) Milli Yük Tevzi Merkezi (MYTM): TEİAŞ bünyesinde yer alan ve elektrik enerjisi arz ve talebinin gerçek zamanlı olarak dengelenmesinden ve sistem işletiminden sorumlu merkezi,

k) Ödeme yükümlülüğü oranı (ÖYO): Tüketicilere elektrik enerjisi satışı yapan tedarikçilerin ödemekle yükümlü olacağı tutarın hesaplanmasında kullanılacak olan, her bir tedarikçinin tüketicilerine sattığı elektrik enerjisi miktarının, bu tedarikçilerin tamamının tüketicilere sattığı toplam elektrik enerjisi miktarına bölünmesi suretiyle hesaplanan oranı,

l) Ödeme yükümlülüğü tutarı (ÖYT): Her bir tedarikçi için ödeme yükümlülüğü oranı (ÖYO) dikkate alınarak Piyasa İşletmecisi tarafından tahsil edilecek tutarı,

m) Piyasa İşletmecisi: Görev ve sorumlulukları Kanun'da ve ilgili mevzuatta belirlenen ve gün öncesi planlama/gün öncesi piyasası ve uzlaştırma iş ve işlemlerini yapmakla görevli ve yetkili birimi,

n) Piyasa takas fiyatı (PTF): Gün öncesi piyasası kapsamında belli bir saat ve belli bir teklif bölgesi için, teklif bölgeleri arasındaki iletim kısıtları dikkate alınarak belirlenen saatlik elektrik enerjisi alış-satış fiyatını,

o) Piyasa yönetim sistemi (PYS): Dengeleme mekanizması ve uzlaştırmaya ilişkin işlemlerin yürütülmesi amacıyla, piyasa işletmecisi, sistem işletmecisi, piyasa katılımcıları ve sayaçların okunmasından sorumlu iletim lisansı sahibi tüzel kişi, dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi ve OSB dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin kullanımına sunulan ve küçük istemci yapısında çalışan uygulamaları,

ö) Sistem marjinal fiyatı (SMF): Dengeleme güç piyasası kapsamında, dengeleme amacıyla iletim sistemi kısıtları dikkate alınmaksızın; sistemin enerji açığını gidermek için yük aldırılan dengeleme birimlerine uygulanan, kabul edilen en yüksek saatlik yük alma teklif fiyatını veya sistemin enerji fazlasını gidermek için yük atırılan dengeleme birimlerine uygulanan, kabul edilen en düşük saatlik yük atma teklif fiyatını,

p) Tedarikçi: Elektrik enerjisi ve/veya kapasite sağlayan üretim şirketleri ile tedarik lisansına sahip şirketi,

r) Uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi (UEVÇB): Her bir piyasa katılımcısına ilişkin uzlaştırma hesaplamalarının yapılabilmesi amacıyla, piyasa katılımcıları tarafından tanımlanarak PYS aracılığıyla kaydı yapılan aktif elektrik enerjisi üreten ya da tüketen birimleri,

s) YEK Destekleme Mekanizması (YEKDEM): Bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim faaliyeti gösteren üretim lisansı sahibi tüzel kişilerin bizzat ve LÜY kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarından üretim yapan kişilerin bölgelerinde buldukları görevli tedarik şirketleri aracılığıyla faydalanabileceği fiyatlar, süreler ve bunlara yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esasları içeren destekleme mekanizmasını,

ş) YEK Kanunu: 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunu,

t) YEK toplam bedeli (YEKTOB): YEK Destekleme Mekanizmasına tabi olan tüzel kişilerin her biri tarafından iletim veya dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisi miktarı ile nihai YEK listesindeki fiyatların çarpılması suretiyle, enerjinin sisteme verildiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru üzerinden Türk Lirası olarak hesaplanan bedellerin

toplamını,

u) YEKBED: YEK Bedelini,

ü) YEKDEM katılımcısı: YEKDEM'e tabi olan her bir lisanslı üretim tesisi veya görevli tedarik şirketlerini,

v) Yenilenebilir enerji kaynakları (YEK): Hidrolik, rüzgâr, güneş, jeotermal, biyokütle, biyokütleden elde edilen gaz (çöp gazı dâhil), dalga, akıntı enerjisi ve gelgit gibi fosil olmayan enerji kaynaklarını,

y) Yenilenebilir enerji kaynak belgesi (YEKBEL): Yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektrik enerjisinin ulusal piyasada ve uluslararası piyasalarda alım satımında kaynak türünün belirlenmesi ve takibi için üretim lisansı sahibi tüzel kişiye Kurum tarafından verilen belgeyi,

ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte geçmekle birlikte tanımlanmamış diğer terim ve kavramlar, ilgili mevzuattaki anlam ve kapsama sahiptir.

İKİNCİ BÖLÜM

YEK Destekleme Mekanizmasına Kayıt Esasları

YEK destekleme mekanizması

MADDE 4 – (1) YEK Destekleme Mekanizması;

a) Bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim faaliyeti gösteren üretim lisansı sahibi tüzel kişilerin kayıt olmak suretiyle faydalanabileceği YEK Kanununa ekli I ve II sayılı Cetveller uyarınca belirlenecek fiyatları,

b) LÜY kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimi yapan kişilerin bölgesinde buldukları görevli tedarik şirketi aracılığıyla faydalanacakları YEK Kanununa ekli I ve II sayılı Cetveller uyarınca belirlenecek fiyatları,

c) Bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim faaliyeti gösteren üretim lisansı sahibi tüzel kişiler ile LÜY kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimi yapan kişilerin yararlanabileceği süreleri,

ç) (a) ve (b) bentleri kapsamındaki kişilere yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esasları, kapsayan destekleme mekanizmasıdır.

(2) YEKDEM, Piyasa İşletmecisi tarafından takvim yılı bazında işletilir. YEKDEM'e bir takvim yılı için tabi olan üretim lisansı sahipleri, uygulamaya dahil oldukları takvim yılı içerisinde YEKDEM'den çıkamaz. LÜY kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarından üretim yapan kişiler uygulama dışına çıkamaz.

YEKDEM'e kayıt başvuruları

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim lisansı sahibi tüzel kişiler, lisans bazında, bir sonraki takvim yılında YEKDEM'e kayıt olmak istemeleri halinde 31 Ekim tarihine kadar Ek-1 Başvuru Dilekçesiyle Kuruma başvuru yapar. Başvuru, hibrit tesisler bakımından bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynağından üretilen miktarı, diğerleri için lisans kapsamındaki üretim miktarının tamamını kapsar.

2) Görevli tedarik şirketleri; kendi bölgesinde lisanssız üretim kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olarak üretim tesisi kuran gerçek veya tüzel kişilerin sisteme verdikleri ihtiyaç fazlası elektrik enerjisini satın almakla yükümlüdür. Görevli tedarik şirketlerinin, lisans süreleri boyunca, herhangi bir başvuruya gerek olmaksızın YEKDEM kayıtları yapılır.

(3) YEKDEM'e kayıt olmak isteyen üretim lisansı sahipleri başvuru dilekçesi ekinde 7 nci madde uyarınca alınan Kurul Kararı çerçevesinde belirlenen bilgi ve belgeleri sunar.

(4) Bu madde kapsamında YEKDEM'den yararlanmak üzere başvuruda bulunan üretim

lisansı sahibi tüzel kişiler, söz konusu başvurularından vazgeçmek istemeleri halinde, bu taleplerini en geç 31 Ekim tarihine kadar Kuruma yazılı olarak bildirmek zorundadırlar.

YEKDEM kayıt başvurularına itirazlar ve itirazların sonuçlandırılması

MADDE 6 – (1) 5 inci maddeye göre yapılan başvurulardan tam ve eksiksiz olduğu tespit edilenler değerlendirmeye alınır ve bu Yönetmelikte öngörülen bilgileri içeren ön YEK listesi, Kasım ayının ilk on günü içerisinde Kurum internet sayfasında ilan edilir.

(2) İlan edilen ön YEK listesindeki başvurulara ve/veya bilgilere;

a) Üçüncü şahıslar tarafından sadece kişisel hak ihlali nedeniyle,

b) İlgili üretim lisansı sahipleri tarafından ilana konu bilgilerin düzeltilmesi ve/veya varsa eksikliklerin giderilmesi amacıyla,

yazılı olarak beş gün içerisinde gerekçeleriyle birlikte itirazda bulunulabilir.

(3) İkinci fıkra kapsamında yapılan itirazlar Kurum tarafından incelenerek Kasım ayının yirmibeşinci günü itibarıyla sonuçlandırılır.

YEK destekleme mekanizması başvurularının sonuçlandırılması

MADDE 7 – (1) 5 inci madde kapsamındaki başvurusu değerlendirmeye alınan tüzel kişilerden bir sonraki takvim yılında YEKDEM’den yararlanabilecek olanları içeren nihai YEK listesi, 6 ncı ve 8 inci madde hükümleri dikkate alınarak 30 Kasım tarihine kadar sonuçlandırılır. Nihai YEK listesi, Kurul kararı ile belirlenecek örneğe uygun olarak düzenlenerek Kurum internet sayfasında duyurulur ve Piyasa İşletmecisine bildirilir.

(2) Birinci fıkra kapsamında hazırlanacak nihai YEK listesinde kaynak türlerine göre YEKDEM’e tabi olan üretim lisansı sahiplerine ait tesislerin işletmeye giriş tarihleri, yıllık elektrik enerjisi üretim kapasiteleri ve yıllık üretim programına ilişkin bilgiler yer alır.

(3) YEKDEM’e esas üretim dönemi, her takvim yılının birinci günü başlar ve son günü itibarıyla nihayet bulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YEK Destekleme Mekanizmasının İşleyişine İlişkin Hükümler

YEKDEM’den yararlanabilecekler

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olup 18/05/2005 tarihinden 31/12/2015 tarihine kadar kısmen veya tamamen işletmeye girmiş veya girecek olan üretim tesislerine ilişkin üretim lisansı sahibi tüzel kişiler, lisansına derç edilen ilk kurulu gücün;

a) Tamamının işletmeye giriş tarihinden,

b) Tamamı işletmeye girmeden YEKDEM’e katılması halinde, YEKDEM’e ilk katıldığı tarihten,

itibaren on yıl süreyle YEKDEM’den yararlanabilir.

(2) Birinci fıkra kapsamında başvuru yapan tüzel kişilerin üretim tesislerinin, başvuru tarihi itibarıyla kısmen veya tamamen işletmeye girmiş olması ve YEKDEM’e kayıt amacıyla Kuruma yapacakları başvurunun bu Yönetmelik hükümlerine göre kabul edilmesi gerekir.

(3) LÜY kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarından ürettiği elektrik enerjisi muafiyetli üretim miktarı kapsamında olan gerçek veya tüzel kişiler, üretim tesislerinin tamamen veya kısmen işletmeye girdiği tarihten itibaren on yıl süreyle, bölgesinde buldukları görevli tedarik şirketleri aracılığıyla YEKDEM’den yararlanır.

YEKDEM kapsamındaki kayıtlar

MADDE 9 – (1) Piyasa İşletmecisi, YEKDEM kapsamındaki enerjinin uzlaştırılması için bu Yönetmelik ve ilgili mevzuatta öngörülen işlemleri yürütmek amacıyla dengeleme ve uzlaştırma işlemlerini düzenleyen ilgili mevzuat hükümleri uyarınca kendi nezdinde kayıtlı bir

YEKDEM portföyü oluşturur.

(2) 7 nci maddenin birinci fıkrasında öngörülen nihai YEK listesinde yer alan lisanslı üretim tesislerine ilişkin dengeleme ve uzlaştırma işlemlerini düzenleyen ilgili mevzuat kapsamındaki UEVÇB ve sayaç kayıtları, Piyasa İşletmecisinin oluşturacağı YEKDEM portföyü altında yer alacak şekilde güncellenir. Kayıt bulunmaması halinde, YEKDEM portföyü altında dengeleme ve uzlaştırma işlemlerini düzenleyen ilgili mevzuat hükümleri uyarınca UEVÇB ve sayaç kaydı yapılır.

(3) LÜY hükümleri uyarınca dağıtım sistemine verilecek muafiyetli üretim miktarı için görevli tedarik şirketleri adına, LÜY’de belirlenen şekilde YEKDEM portföyü altına dengeleme ve uzlaştırma işlemlerini düzenleyen ilgili mevzuat hükümleri uyarınca UEVÇB ve sayaç kayıtları yapılır.

YEKDEM kapsamındaki enerji üretim tahminleri

MADDE 10 – (1) Üretim lisansı sahibi her bir YEKDEM katılımcısı saatlik üretim tahminlerini her bir gün için, önceki gün saat 09:00 itibariyle MYTM tarafından belirlenecek şekilde uygun olarak MYTM’ye bildirir.

(2) Muafiyetli üretim miktarı için YEKDEM katılımcısı olan görevli tedarik şirketleri kendi görev bölgesi içindeki OSB’lerde yer alan yenilenebilir enerji kaynaklarından LÜY kapsamında üretim yapan tesisler de dahil, muafiyetli üretim miktarına ilişkin saatlik tahminlerini her bir gün için, önceki gün saat 09:00 itibariyle MYTM tarafından belirlenecek şekilde uygun olarak MYTM’ye bildirir.

(3) MYTM, birinci ve ikinci fıkralar uyarınca kendisine bildirilmiş olan üretim tahminlerinden faydalanarak ve/veya kendi geliştirdiği tahmin yöntemlerine dayanarak her gün bir gün sonrası için UEVÇB bazında saatlik üretim tahmini yapar ve söz konusu tahminleri KGÜP olarak dikkate alır. MYTM, gerekli olması halinde YEKDEM katılımcılarından tahminlere esas olacak verileri talep edebilir. UEVÇB bazında yapılan saatlik üretim tahminleri Piyasa İşletmecisine YEKDEM bölgesel/ulusal toplam saatlik üretim tahmini şeklinde sunulur.

(4) MYTM, üçüncü fıkra kapsamında hesapladığı YEKDEM bölgesel veya ulusal toplam saatlik üretim tahminini aynı gün içerisinde saat 10:30’a kadar Piyasa İşletmecisine PYS üzerinden bildirir. Piyasa İşletmecisi, YEKDEM bölgesel veya ulusal toplam üretim tahminini PYS aracılığıyla saat 11:00’a kadar yayımlar.

YEKDEM kapsamında enerjinin satın alınması ve uzlaştırılması

MADDE 11 – (1) YEKDEM kapsamında iletim ve/veya dağıtım sistemine verileceği MYTM tarafından bildirilen ve tedarikçiler tarafından satın alınacağı kabul edilen tahmini enerji miktarı, YEKDEM portföyü altında Piyasa İşletmecisi tarafından gün öncesi piyasasında fiyattan bağımsız teklif olarak değerlendirilmek üzere her gün saat 11:30’a kadar sistem satış teklifi olarak PYS aracılığıyla bildirilir.

(2) Tedarikçiler nam ve hesabına YEKDEM portföyü altında Piyasa İşletmecisi tarafından birinci fıkra kapsamında satışı yapılan enerjiye ilişkin tutar, 15 inci madde uyarınca hesaplanan YEKDEM portföy geliri olarak tedarikçilere ÖYO ile aylık bazda paylaşılır.

YEK toplam bedelinin hesaplanması

MADDE 12 – (1) YEKDEM katılımcılarına her bir fatura dönemi için ödenecek YEK toplam bedeli (YEKTOB) aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır:

$$YEKTOB = \left(\sum_{i=1}^a \sum_{b=1}^n \sum_{u=1}^k (UEVM_{i,b,u} \times YEKF_{i,b} \times KUR_u) \times 10 \right) + \sum_{j=1}^m LÜYTOB_j \quad (1)$$

Bu formülde geçen;

YEKTOB: Her bir fatura dönemi için hesaplanan YEK toplam bedelini (TL),

LÜYTOB_j: Her bir fatura dönemi için “j” görevli tedarik şirketi tarafından bölgesindeki muafiyetli üretime ilişkin olarak hesaplanan ve bölgesindeki gerçek ve/veya tüzel kişilere ödenecek toplam bedeli (TL),

UEVM_{i,b,u}: i YEKDEM katılımcısı olan üretim lisansı sahibi tüzel kişiye ait b uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin, u uzlaştırma dönemine ait uzlaştırmaya esas veriş miktarını (MWh),

YEKF_{i,b}: i YEKDEM katılımcısı olan üretim lisansı sahibine b uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi için uygulanacak olan fiyatı (ABD Doları cent/kWh),

KUR_u: Her bir uzlaştırma döneminin dahil olduğu günde geçerli TCMB döviz alış kurunu (TL/ABD Doları),

k: İlgili fatura dönemine ilişkin uzlaştırma dönemlerinin sayısını,

n: Lisanslı üretim tesisi olan her bir YEKDEM katılımcısına ait uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi sayısını,

a: Lisanslı üretim tesisi olan YEKDEM katılımcı sayısını,

m: YEKDEM katılımcısı olan görevli tedarik şirketlerinin sayısını, ifade eder.

(2) Her bir YEKDEM katılımcısına uygulanacak fiyat, YEK Kanununa ekli I sayılı Cetvelde kaynak bazında belirlenen fiyat ile YEK Kanununa ekli II sayılı Cetvelde belirlenen fiyatlardan yararlanarak Bakanlıkça YEK Kanununun 6/B maddesi uyarınca çıkarılan yönetmeliğe göre hesaplanmış yerli ürün destek fiyatının toplanması suretiyle elde edilir. Bu fiyat nihai YEK listesinde her bir YEKDEM katılımcısı için ayrı ayrı gösterilir.

Ödeme yükümlülüğü oranının hesaplanması

MADDE 13 – (1) Bir fatura döneminde, i tedarikçisinin YEKDEM kapsamındaki ödeme yükümlülüğü oranı (ÖYO_i) aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$\text{ÖYO}_i = \frac{\sum_{b=1}^n \sum_{u=1}^k \text{UEÇM}_{i,b,u}}{\sum_{b=1}^m \sum_{u=1}^k \text{UEÇM}_{b,u}}$$

(2)

Bu formülde geçen;

ÖYO_i: Bir fatura döneminde i tedarikçisinin YEKDEM uyarınca ödeme yükümlülüğü oranını (%),

UEÇM_{i,b,u}: Dengeleme ve uzlaştırma işlemlerini düzenleyen ilgili mevzuatın ilgili maddesi uyarınca hesaplanan, i tedarikçisi adına kayıtlı b uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin, u uzlaştırma dönemi için, tedarik yükümlülüğü kapsamındaki uzlaştırmaya esas çekiş miktarını (MWh),

UEÇM_{b,u}: Dengeleme ve uzlaştırma işlemlerini düzenleyen ilgili mevzuatın ilgili maddesi uyarınca hesaplanan, b uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin, u uzlaştırma dönemi için, tedarik yükümlülüğü kapsamındaki uzlaştırmaya esas çekiş miktarını (MWh),

n: Bir fatura dönemine ilişkin i tedarikçisi adına kayıtlı uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi sayısını,

m: Bir fatura dönemine ilişkin toplam uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi sayısını,

k: Bir fatura dönemine ilişkin uzlaştırma dönemi sayısını,

ifade eder.

Ödeme yükümlülüğü tutarının hesaplanması

MADDE 14 – (1) Her bir tedarikçiden Piyasa İşletmecisi tarafından aylık bazda tahsil edilecek ödeme yükümlülüğü tutarı (ÖYT), YEKDEM kapsamında hesaplanan ödeme yükümlülüğü oranı dikkate alınarak aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır:

$$\frac{\text{ÖYT}_i}{x \text{ ÖYO}_i} = \text{YEKTOB} \quad (3)$$

Bu formülde geçen;

ÖYT_i: Her bir fatura dönemi için i tedarikçisi tarafından ödenecek tutarı (TL),

YEKTOB: Her bir fatura dönemi için hesaplanan YEK toplam bedelini (TL),

ÖYO_i: Her bir fatura dönemi için i tedarikçisinin ödeme yükümlülüğü oranını (%), ifade eder.

YEKDEM portföy gelirinin hesaplanması ve paylaşılması

MADDE 15 – (1) YEKDEM portföyünün uzlaştırılmasından elde edilen gelir aşağıda yer alan formüle göre hesaplanır:

$$\text{YPG} = \sum_{t=1}^l \sum_{u=1}^k (\text{PTF}_{t,u} \times \text{YEKSSM}_{t,u}) \quad (4)$$

Bu formülde geçen;

YPG: Her bir fatura dönemi için YEKDEM portföyünün uzlaştırılmasından elde edilen geliri (TL),

PTF_{t,u}: t teklif bölgesi ve u uzlaştırma dönemine ait Piyasa Takas Fiyatını (TL/MWh),

YEKSSM_{t,u}: YEKDEM kapsamında Piyasa İşletmecisi tarafından gün öncesi piyasası kapsamında fiyattan bağımsız teklif olarak değerlendirilen ve t teklif bölgesi için, u uzlaştırma dönemine ait tekliften dolayı gerçekleştirilen sistem satış miktarını (MWh),

l: t teklif bölgesi sayısını,

k: Bir fatura dönemine ilişkin uzlaştırma dönemi sayısını,

ifade eder.

(2) YEKDEM portföy gelirinden faiz geliri elde edilmesi halinde bu miktar her fatura dönemi bazında YEKDEM portföy gelirine eklenir.

(3) Her bir tedarikçiye Piyasa İşletmecisi tarafından ödenecek YEKDEM portföy geliri tutarı (YPGT), YEKDEM kapsamında hesaplanan ödeme yükümlülüğü oranı dikkate alınarak aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır:

$$\text{YPGT}_i = \text{YPG} \times \text{ÖYO}_i \quad (5)$$

Bu formülde geçen;

YPGT_i: Her bir fatura dönemi için i tedarikçisine ödenecek YEKDEM portföy geliri tutarını, (TL),

YPG: Her bir fatura dönemi için hesaplanan YEKDEM portföy gelirini (TL),

ÖYO_i: Her bir fatura dönemi için i tedarikçisinin ödeme yükümlülüğü oranını, (%),

ifade eder.

YEKDEM portföyü enerji dengesizlik miktarının hesaplanması

MADDE 16 – (1) YEKDEM portföyü enerji dengesizlik miktarı aşağıdaki yer alan formül uyarınca hesaplanır:

$$YEKEDM_{t,u} = \sum_{i=1}^a \sum_{b=1}^n (UEVM_{i,t,b,u}) - YEKSSM_{t,u} \quad (6)$$

Bu formülde geçen;

$UEVM_{i,t,b,u}$: i YEKDEM katılımcısının t teklif bölgesinde, b uzlaştırmaya esas veri çekiş biriminin, u uzlaştırma dönemindeki uzlaştırmaya esas veri miktarını (MWh),

$YEKSSM_{t,u}$: YEKDEM kapsamında Piyasa İşletmecisi tarafından gün öncesi piyasası kapsamında fiyattan bağımsız teklif olarak değerlendirilen ve t teklif bölgesi için, u uzlaştırma dönemine ait tekliften dolayı gerçekleştirilen sistem satış miktarını (MWh),

n: i YEKDEM katılımcısına ait uzlaştırmaya esas çekiş birimi sayısını,

a: YEKDEM katılımcı sayısını,

ifade eder.

YEKDEM portföyü enerji dengesizlik tutarının hesaplanması ve paylaşılması

MADDE 17 – (1) YEKDEM portföyünün uzlaştırılmasından elde edilen enerji dengesizlik tutarı (YEKEDT) aşağıda yer alan formül uyarınca hesaplanır:

$$YEKEDT = \sum_{t=1}^l \sum_{u=1}^k (SMF_{t,u} \times YEKEDM_{t,u}) \quad (7)$$

Bu formülde geçen;

YEKEDT: Her bir fatura dönemi için YEKDEM portföyüne ilişkin enerji dengesizlik tutarını (TL),

$SMF_{t,u}$: Dengeleme güç piyasası kapsamındaki u uzlaştırma döneminde yer aldığı t teklif bölgesi için hesaplanan Sistem Marjinal Fiyatını (TL/MWh),

$YEKEDM_{t,u}$: Piyasa İşletmecisi tarafından t teklif bölgesi için u uzlaştırma döneminde, Gün Öncesi Piyasası kapsamında tüm tedarikçiler adına satılan enerji ile ilgili uzlaştırma döneminde YEKDEM katılımcılarının toplam Uzlaştırmaya Esas Veriş Miktarı arasındaki fark sebebiyle hesaplanan dengesizlik miktarını (MWh),

l: t teklif bölgesi sayısını,

k: Bir fatura dönemine ilişkin uzlaştırma dönemi sayısını,

ifade eder.

(2) Her bir tedarikçinin YEKDEM kapsamındaki enerji dengesizlik tutarı (YEKEDT), YEKDEM kapsamında hesaplanan ödeme yükümlülüğü oranı (ÖYO) dikkate alınarak aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır;

$$YEKEDT_i = \frac{YEKEDT}{\sum_{i=1}^n ÖYO_i} \times ÖYO_i \quad (8)$$

Bu formülde geçen;

$YEKEDT_i$: Her bir fatura dönemi için i tedarikçisine ödenecek YEK enerji dengesizlik tutarını (TL),

YEKEDT: Her bir fatura dönemi için hesaplanan toplam YEK enerji dengesizlik tutarını (TL),

ÖYO_i: Her bir fatura dönemi için i tedarikçisinin ödeme yükümlülüğü oranını, (%), ifade eder.

YEK bedellerinin hesaplanması

MADDE 18 – (1) YEKDEM katılımcısı olan her bir lisanslı üretim tesisi için lisans sahibine ödenecek YEK bedeli (YEKBED) aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır:

$$YEKBED_i = \sum_{b=1}^n \sum_{u=1}^m (UEVM_{i,b,u} \times YEKF_{i,b} \times KUR_u) \times 10 \quad (9)$$

Bu formülde geçen;

YEKBED_i: Her bir fatura dönemi için i YEKDEM katılımcısına ödenecek YEK bedelini (TL),

UEVM_{i,b,u}: i YEKDEM katılımcısına ait b uzlaştırmaya esas veriş-çekiş biriminin, u uzlaştırma dönemine ait Uzlaştırmaya Esas Veriş Miktarını (MWh),

YEKF_{i,b}: i YEKDEM katılımcısına b uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi için uygulanacak olan fiyatı (ABD Doları cent/kWh),

KUR_u: Her bir uzlaştırma döneminin dahil olduğu günde geçerli TCMB döviz alış kurunu (TL/ABD Doları)

m : İlgili fatura dönemine ilişkin uzlaştırma dönemlerinin sayısını,

n: YEKDEM katılımcılarına ait uzlaştırmaya esas veriş-çekiş birimi sayısını,

ifade eder.

(2) LÜY kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimi yapan kişiler nam ve hesabına YEKDEM katılımcısı olan her bir görevli tedarik şirketine ödenecek YEK bedeli (YEKBED), kendilerince LÜY ilgili hükümlerine göre hesaplanmış olan ve 12 nci madde uyarınca YEKTOB hesabında kullanılan LÜYTOB değeridir.

YEKDEM'e ilişkin aylık süreç

MADDE 19 – (1) TEİAŞ veya ilgili dağıtım şirketi tarafından YEKDEM katılımcısı lisanslı üretim tesisleri bazında okunan veriş değerleri ile dağıtım şirketleri tarafından okunarak kaynak bazında toplanan muafiyetli üretim miktarı dengeleme ve uzlaştırma işlemlerini düzenleyen ilgili mevzuatta yer alan ilgili maddeler uyarınca PYS üzerinden Piyasa İşletmecisine bildirilir.

(2) Üretim lisansı sahibi her bir YEKDEM katılımcısına ödenecek bedel Piyasa İşletmecisi tarafından; muafiyetli üretime ilişkin ödenecek toplam bedel ise ilgili görevli tedarik şirketleri tarafından LÜY ilgili hükümleri uyarınca hesaplanır.

(3) İlgili görevli tedarik şirketi tarafından hesaplanan toplam bedelin Piyasa İşletmecisine PYS üzerinden bildirilmesini müteakip Piyasa İşletmecisi 12 nci madde uyarınca YEKTOB hesabını gerçekleştirir.

(4) Bu bedel, YEKDEM katılımcılarına ilişkin uzlaştırma bildirimiminin PYS aracılığıyla yayımlanmasını müteakip her bir YEKDEM katılımcısı tarafından dengeleme ve uzlaştırma işlemlerini düzenleyen ilgili mevzuat hükümleri uyarınca Piyasa İşletmecisine ayrıca faturalanır.

(5) İkinci fıkra kapsamında her bir YEKDEM katılımcısı için belirlenen YEK bedellerinin toplanması suretiyle hesaplanan YEKTOB, 14 üncü madde uyarınca tedarikçilere ödeme yükümlülüğü oranına (ÖYO) göre aylık bazdapaştırılarak, her bir tedarikçi için ödeme yükümlülüğü tutarı (ÖTY) belirlenir.

(6) 11 inci madde uyarınca gün öncesi piyasasına sunulan sistem satış teklifleri ile uzlaştırmaya esas veriş miktarı arasındaki farkın, ilgili saat için geçerli SMF değeriyle çarpılması suretiyle elde edilen tutar, YEKDEM kapsamında enerji dengesizlik tutarı olarak değerlendirilir ve bu tutar tedarikçilere 13 üncü madde uyarınca hesaplanan ödeme yükümlülüğü oranında 17 nci madde hükümleri kapsamında hesaplanarak aylık bazda paylaşılır ve her bir tedarikçiye ilişkin enerji dengesizlik tutarı belirlenir.

(7) YEKDEM kapsamında her bir fatura dönemi için hesaplanan YEKDEM portföy geliri, ödeme yükümlülüğü tutarı, enerji dengesizlik tutarı ve geçmişe dönük düzeltme tutarı tedarikçilere dengeleme ve uzlaştırma işlemlerini düzenleyen ilgili mevzuat hükümleri uyarınca YEKDEM'e ilişkin uzlaştırma bildirimini olarak yayınlanır. Bu bedel, Piyasa İşletmecisi tarafından dengeleme ve uzlaştırma işlemlerini düzenleyen ilgili mevzuatın ilgili hükümlerinde öngörülen sürece uygun biçimde tedarikçilere fatura olarak gönderilir.

Teminatlar

MADDE 20 – (1) Piyasa İşletmecisi, tedarikçilerin bu Yönetmeliğin 14 üncü maddesi uyarınca hesaplanan ödeme yükümlülüğü tutarlarına ilişkin mükellefiyetlerini yerine getirmek amacıyla, gerektiğinde dengeleme ve uzlaştırma işlemlerini düzenleyen ilgili mevzuat hükümlerine göre tahsil edilen teminatlarını kullanabilir.

(2) Birinci fıkraya uyarınca tedarikçilerin nakit teminatlarının kullanılması veya diğer teminatlarının nakde çevrilerek kullanılması halinde ilgililer, kullanılan teminatlarını ilgili dengeleme ve uzlaştırma işlemlerini düzenleyen ilgili mevzuat hükümlerinde öngörülen miktarlara tamamlamak ve/veya güncellemekle yükümlüdür.

İtirazlar, faturalama ve ödemelere ilişkin süreç

MADDE 21 – (1) Faturalama, ödemeler, ödemelerin yapılmaması, itirazlar ve düzeltmelere ilişkin süreçler için dengeleme ve uzlaştırma işlemlerini düzenleyen ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YEKDEM Kapsamında Tarafların Hak ve Yükümlülükleri

Piyasa İşletmecisinin görev ve yükümlülükleri

MADDE 22 – (1) Piyasa İşletmecisi, bu Yönetmelikte öngörülen iş ve işlemleri tarafsızlık ve titizlik esaslarına göre yapmakla yükümlüdür.

(2) Piyasa İşletmecisi, tedarikçilerin ve YEKDEM katılımcılarının bu Yönetmelik kapsamındaki hak ve yükümlülüklerini ayrı hesaplarda tutar ve izler.

YEKDEM katılımcılarının yükümlülükleri

MADDE 23 – (1) Her bir YEKDEM katılımcısı lisansı kapsamındaki tesiste gerçekleşen tüm üretimi ancak YEKDEM kapsamında değerlendirir; bu miktar Piyasa İşletmecisi tarafından oluşturulacak YEKDEM portföyü dışında herhangi bir şekilde ticarete konu edilemez.

(2) YEKDEM katılımcısı lisans sahibi basiretli tacir olan tüzel kişiler ile üretimleri muafiyetli üretim miktarı kapsamındaki lisanssız üreticiler, YEKDEM'e tabi olduğu sürece, bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümlerine uymak ve iyi niyet esaslarına göre faaliyet yürütmekle yükümlüdür.

(3) YEKDEM katılımcısı üretim lisansı sahibi tüzel kişiler;

a) YEKDEM'e tabi tesisi ile Piyasa İşletmecisi tarafından oluşturulacak YEKDEM portföyü dışında herhangi bir dengeden sorumlu gruba katılamaz.

b) YEKDEM'e tabi oldukları yıl içinde ilgili mevzuatta öngörülen primer ve sekonder frekans kontrolüne katılım ile dengeleme ve uzlaştırma işlemlerini düzenleyen ilgili mevzuat hükümlerinde öngörülen dengeleme güç piyasasına katılıma ilişkin yükümlülükler ve piyasa işletim ücretinden muafır.

(4) Görevli tedarik şirketleri LÜY'ün 18 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında satın aldıkları elektrik enerjisini ikili anlaşmalar ve/veya tarife kapsamında satamaz, ancak YEKDEM kapsamında değerlendirir.

(5) YEKDEM katılımcısı üretim lisansı sahiplerinin ilgili fatura dönemi içerisindeki net tüketimleri dolayısıyla düşecekleri dengesizlik tutarına, uzlaştırma bildiriminde yer verilir ve Piyasa İşletmecisi tarafından kendilerine fatura edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

YEK Belgesi ve Çeşitli Hükümler

YEK belgesi

MADDE 24 – (1) YEK belgesi;

a) Lisansı kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynağından üretilebilir elektrik enerjisinin ulusal ve/veya uluslararası piyasalarda satışında kaynak türünün belirlenmesi ve takibi,

b) Lisansı kapsamındaki üretim tesisinde bu Yönetmelik kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektrik enerjisi için YEKDEM kapsamındaki uygulamalardan yararlanılması,

c) Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisinde üretilen elektrik enerjisinin emisyon ticareti kapsamındaki piyasalarda satışında kaynak türünün belirlenmesi ve takibi için kullanılması

amaçlarıyla verilir.

(2) Üretim lisansı sahibi tüzel kişilere verilen lisans belgesi, lisansı kapsamındaki yenilenebilir enerji kaynağından üretilebilir elektrik enerjisinin, ulusal ve/veya uluslararası piyasalarda satışında kaynak türünün belirlenmesi ve takibi ile YEKDEM kapsamındaki uygulamalardan yararlanmak amacıyla Yenilenebilir Enerji Kaynak Belgesi olarak lisans süresince geçerlidir.

Yenilenebilir enerji kaynağına dayalı üretim miktarı

MADDE 25 – (1) Kurum, her yıl Nisan ayında, lisansına konu üretim tesisi yenilenebilir enerji kaynağına dayalı olan lisans sahibi tüzel kişilerin, bir önceki yıl içerisinde, lisans bazında yenilenebilir enerji kaynağından üretilerek sisteme verdikleri elektrik enerjisi miktarını ve hibrit tesisler bakımından yenilenebilir enerji kaynağından yapılan üretim miktarını Kurum internet sayfasında duyurur.

Hibrit tesisler

MADDE 26 – (1) Hibrit tesislerde yenilenebilir enerji kaynağına dayalı elektrik enerjisi üretimi aşağıdaki usul ve esaslar çerçevesinde tespit edilir. Hibrit tesislerde;

a) Güneş enerjisinden üretilen elektrik enerjisi miktarını, YEK Kanununun 6 ncı maddesinin beşinci fıkrası uyarınca Bakanlıkça çıkarılan yönetmelik hükümleri çerçevesinde Piyasa İşletmecisine bildirilir.

b) Güneş enerjisi hariç, diğer yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektrik enerjisi miktarı;

1) Kaynak türüne bağlı olarak yenilenebilir enerji kaynağından üretilen elektrik enerjisi miktarının ayrı sayaç kullanılarak belirlendiği durumlarda, ilgili sayaç verileri esas alınır.

2) Kaynak türüne bağlı olarak yenilenebilir enerji kaynağından üretilen elektrik enerjisi miktarının ayrı sayaç kullanılarak belirlenmediği durumlarda, bu tür tesisler YEKDEM kapsamında dikkate alınmaz.

(2) Hibrit tesisin bulunduğu bölgedeki dağıtım şirketi, hibrit tesislerde üretilen elektrik enerjisi içerisindeki güneş enerjisi dışındaki diğer yenilenebilir enerji kaynağına dayalı olan ve birinci fıkra çerçevesinde tespit edilen elektrik enerjisi üretim miktarını her fatura dönemi için Piyasa İşletmecisine ve görevli tedarik şirketine bildirir.

(3) Hibrit tesisin bulunduğu bölgedeki dağıtım şirketi, birinci fıkranın (b) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamındaki tesislerde, bu maddenin uygulanması kapsamında, gerektiğinde yerinde inceleme yapabilir.

(4) Bu Yönetmeliğin uygulanması kapsamında, Bakanlığın onayladığı elektrik üretim projesinde yer alan kaynak dışında farklı bir enerji kaynağının kullanıldığının tespit edilmesi halinde, ilgili dağıtım şirketi söz konusu durumu üç işgünü içerisinde Kuruma bildirir. Kurum tarafından yapılan değerlendirme sonucunda bu kapsama girdiği tespit edilen tüzel kişiler, Kurul kararıyla içinde bulunulan yıl da dahil olmak üzere, YEKDEM kapsamından çıkartılabilir.

Yaptırımlar ve yaptırımların uygulanmasındaki usul

MADDE 27 –(1) Bu Yönetmelik hükümleri uyarınca Kuruma yapılan başvurularda başvuru sahibinin yanıltıcı bilgi ve/veya belge verdiğinin/düzenlediğinin tespiti halinde üretim lisansı sahibi tüzel kişi bu Yönetmelik kapsamındaki haklardan yararlandırılmaz, ödenmiş tutarlar geri alınır ve Kanunun 16 ncı maddesi hükümleri çerçevesinde işlem tesis edilir.

Bildirimler ve tebligat

MADDE 28 –(1) YEKDEM katılımcıları ve tedarikçiler DUY uyarınca işletilen PYS'ye erişim sağlayabilmek için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür. Bu Yönetmeliğin Üçüncü Bölümünde düzenlenen iş ve işlemlerle ilgili bildirim ve tebligatlar için PYS kullanılır. Ancak PYS'nin işler halde olmaması durumunda bildirim ve tebligatlar sırasıyla faks, e-posta ve telefon aracılığıyla gerçekleştirilir. Faks, e-posta veya telefon aracılığıyla yapılan bildirimler en kısa sürede PYS'ye aktarılır.

(2) Bu Yönetmelikte düzenlendiği halde birinci fıkraya kapsamı dışında kalan iş ve işlemlerle ilgili bildirim ve tebligatlar 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine uygun olarak yapılır.

ALTINCI BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Atıflar

MADDE 29 –(1) 21/7/2011 tarihli ve 28001 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesine İlişkin Yönetmeliğe yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 30 –(1) 21/7/2011 tarihli ve 28001 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesine İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

YEKDEM'e ilişkin geçmiş yıllara yönelik uygulamalar

GEÇİCİ MADDE 1 –(1) 21/7/2011 tarihli ve 28001 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesine İlişkin Yönetmelik çerçevesinde 2013 yılında YEKDEM'e katılan tüzel kişiler, bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde, 2013 yılı sonuna kadar YEKDEM'den yararlanmaya devam ederler.

Yürürlük

MADDE 31 –(1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 32 –(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Başkanı yürütür.

BAŞVURU DİLEKÇESİ

T.C.
ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU BAŞKANLIĞINA
(Elektrik Piyasası Dairesi Başkanlığı)

..... numaralı üretim lisansı kapsamında 6446 sayılı Kanun ve 5346 sayılı Kanunun ilgili hükümleri ve ilgili mevzuatı kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üretmekteyiz. Üretim lisansı kapsamındaki üretimimizin 20.... yılı için YEK Destekleme Mekanizması (YEKDEM) kapsamına alınması için başvuru yapmaktayız.

Başvurumuzun kabulünü ve lisans kapsamındaki üretimimizin YEKDEM kapsamında değerlendirilmesi için gereğini tensiplerinize arz ederiz.

Lisans sahibini temsile yetkili
Kişi veya Kişilerin Adı-Soyadı
İmza
(varsa) Kaşe
Tarih

Tüzel kişinin lisans numarası :
Tüzel kişinin ticaret unvanı :
Ödeme yapılacak Banka ve IBAN :
Telefon :
Faks :
Tüzel kişiye ait Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) :

Ekler^(*):

Bakanlıkça YEK Kanununun 6/B maddesi uyarınca çıkarılan Yönetmeliğe göre hesaplanmış yerli ürün destek fiyatını gösteren belge.

^(*) İlgili mevzuat uyarınca bu dilekçeye eklenecek diğer belgeler kayıt düşülmeksizin ekte sıralanır.